

Hoe ontstaat ziekte

In deze module gaan we kijken hoe ziekten kunnen ontstaan en welke factoren daar een rol in spelen. Alle factoren zullen in latere modules verder uitgediept en verduidelijkt worden en we gaan kijken welke alternatieven je op wat voor manier kunt inzetten. En het is ook belangrijk om te weten hoe ziekten ontstaan, want een dier wordt zomaar ziek.

Ziektes komen niet uit de lucht vallen. Het proces om ziek te worden is vaak al een tijdje bezig. Als we bijvoorbeeld gaan kijken naar een virusinfectie, dan is je hond daar alleen vatbaar voor als zijn weerstand laag is en zijn weerstand is niet van de ene op de andere dag laag. Daar is een heel proces aan vooraf gegaan wat ervoor gezorgd heeft dat je hond zijn weerstand niet op peil kan houden.

Ook een allergie is er niet opeens. Vaak zijn er al veel signalen aan voorafgegaan, zoals bijvoorbeeld vieze ogen, vaak oorontstekingen, overvulde anaalklieren of bijvoorbeeld een vettige of schilferige vacht. Dit zijn allemaal signalen dat er al iets niet goed zit in het lichaam, maar vaak worden deze signalen pas herkend op het moment dat er een groter probleem aanwezig is.

Waar komen die ziektes dan wel ineens vandaan?

Zodra het lichaam niet meer in zijn natuurlijke balans is, oftewel, zodra het lichaam overbelast is, is de kans op het ontwikkelen van een ziekte of een gezondheidsprobleem veel groter. Alle organen en orgaansystemen moeten goed kunnen samenwerken om ervoor te zorgen dat invloeden van buitenaf, maar ook van binnen, af geen groot effect hebben en niet ervoor kunnen zorgen dat een dier ziek gaat worden.

Factoren die ervoor kunnen zorgen dat het lichaam overbelast raakt of in een disbalans raakt, zijn heel divers, maar komen wel continu in het dagelijkse leven van ons dier voor. Al deze factoren zullen in deze module even kort belicht worden en later in de volgende modules gaan we hier dieper op in en ga je kijken welke alternatieven er zijn en hoe we die kunnen gaan inzetten.

Factoren die kunnen zorgen voor een disbalans van het lichaam of een overbelasting van het lichaam zijn: voeding, chemische middelen, hieronder verstaan we de middelen tegen de vlooien, de teken, de wormen, maar ook bijvoorbeeld vaccinaties, medicatie, maar ook middelen die in de omgeving van het dier aanwezig zijn, en als laatste factor stress, zowel de mentale stress,

maar ook de fysieke stress kan een rol spelen in het ontstaan van disbalans en overbelasting van het lichaam.

Als we gaan kijken naar de eerste kopje wat kan zorgen voor belasting op het lichaam dan is dat de voeding. En op het gebied van voeding speelt er heel veel. Voeding kan zeer belastend zijn op het lichaam, zeker als het soort en type voeding niet past bij het type hond of bij de arbeid die de hond verricht.

De belastende factoren die we zien is het soort voeding. De ene hond kan goed met brokken overweg, de andere kan goed met vers vlees overweg, maar als een dier dus niet het soort voeding krijgt wat bij hem past kan dat een belasting geven op het lichaam.

Ook de herkomst van de ingrediënten kan een belastende factor zijn. Zijn de basis ingrediënten bijvoorbeeld van biologische afkomst of komen ze van massaproductie? Of zijn het bijvoorbeeld resten van een ander productieproces? De ene herkomst is belastender voor het lichaam dan de andere herkomst.

Verder zie je dat vooral brokken vaak stoffen bevatten die een belasting zijn op de uitscheidingsorganen, dus op nieren, lever, darmen, omdat het lichaam deze stoffen niet kan gebruiken, het geeft geen energie, het geeft geen bouwstoffen en het moet dus verwerkt worden zodat het weer uit het lichaam gebracht kan worden. Dit kan dus zeer belastend zijn als deze stoffen veel in de voeding aanwezig zijn.

Daarnaast is de juiste verhouding van de diverse voedingsstoffen, en dan hebben we het over vetten, eiwitten en koolhydraten, de voedingsbronnen, zijn van belang, want passen de verhoudingen die in het voer aanwezig zijn niet bij type hond en de arbeid die die verricht, dan kan dat zorgen voor veel overbelasting, omdat je dan ziet dat veel van die stoffen opgeslagen worden in het lichaam of dat de uitscheidingsorganen veel meer werk moeten verrichten om alles wat niet nodig is weer uit het lichaam te krijgen.

De tweede groep belastende middelen, factoren, dat zijn dus chemische middelen. Dat zijn de anti-vlo middelen, de anti-teek middelen, de anti-worm middelen, maar ook de vaccinaties en dus de reguliere medicatie.

Deze middelen bevatten allemaal stoffen waarvoor het lichaam extra zijn best moet doen om ze af te voeren.

Vaak lukt dit niet goed en hopen die stoffen zich op. Doordat die stoffen zich ophopen, kan er dus een disbalans in het lichaam ontstaan, want al die opgehoopte stoffen zorgen ervoor dat organen extra hard moeten gaan werken en overwerkt raken. In de latere lessen gaan we dieper erop in waarom deze

middelen zo belastend zijn en wat je kunt doen om je dier een ander alternatief te bieden.

Want wat we vaak zien is dat we juist deze middelen inzetten, omdat we denken dat ze juist de gezondheid van het dier bevorderen, want je houdt tenslotte parasieten op afstand, je beschermt hem tegen bepaalde virussen, je zorgt ervoor dat bij antibiotica bacteriën het lichaam uit gaan. Naast dat deze middelen dus een positieve werking zouden moeten hebben, zie je dat ze vaak ook een negatieve werking hebben die ervoor kunnen zorgen dat je dier op latere leeftijd of acuut gezondheidsproblemen gaat ontwikkelen.

Het laatste kopje, de laatste groep van factoren die een disbalans kunnen veroorzaken is de groep die vaak over het hoofd gezien wordt en dat zijn namelijk de stress factoren.

Hierbij kan je denken aan chemische factoren, zoals we in de groep hiervoor eigenlijk al besproken hebben, maar ook fysische stress factoren. Daarbij kun je denken aan bijvoorbeeld bewegingsbeperkingen. Als het dier net geopereerd is of als die door artrose niet goed kan bewegen of wanneer de organen niet goed kunnen functioneren.

Je hebt ook microbiologische factoren die stress in het lichaam kunnen geven en dit zijn belastingen door bijvoorbeeld infecties van bacteriën, virussen en parasieten.

En als laatste de psychosociale factoren, dus dat is eigenlijk de mentale balans, maar ook hoe de omgeving inwerkt op het dier, hoe de huisvesting inwerkt op het dier, hoe het werk of de activiteit inwerkt op het dier.

Al deze factoren kunnen dus stress veroorzaken en die stress kan de onderliggende oorzaak zijn voor het ontstaan van gezondheidsproblemen.

Wat krijg je dus met al deze factoren?

Je krijgt dus overbelasting van uitscheidingsorganen, je krijgt ophoping van afvalstoffen, wat dus de uitscheidingsorganen nog meer gaat belasten. Je krijgt een prikkeling van het immuunsysteem. En prikkeling van het immuunsysteem lijkt heel logisch of lijkt heel positief, want het immuunsysteem moet geprikkeld worden op het moment dat er bijvoorbeeld een virus aanwezig is. Maar we zien dat door de factoren die kunnen zorgen voor een disbalans en voor een overbelasting, dat het immuunsysteem op de verkeerde manier geprikkeld wordt, waardoor het een overreactie gaat geven, het gaat dan reageren op stoffen waar die niet op zou moeten reageren en het kan ook overprikkeld raken waardoor het uitgeput raakt en waardoor er dus bepaalde factoren, bepaalde ziektes niet meer kan aanpakken of verweren.

Al deze gevolgen wil ik nu eerst even verder uitsplitsen, zodat je een beter beeld kan vormen van hoe een ziekte nu eigenlijk zich aan het ontwikkelen is en wat daaraan de basis is.

Als we gaan kijken naar wat de factoren, die we eerder al kort hebben toegelicht, kunnen veroorzaken, dan is dat dus overbelasting van de uitscheidingsorganen.

De uitscheidingsorganen zijn de nieren, de lever en de longen. Dat zijn de grootste. Ook de darmen, maar de nieren, lever en longen zijn degenen die stoffen ook moeten filteren en die ervoor moeten zorgen dat de stoffen die niet in het lichaam horen dat die dus goed eruit gefilterd worden en op de juiste manier afgevoerd worden. Dit houdt in dat als er dus heel veel factoren in de omgeving van het dier zijn of in het dagelijkse management van een dier zijn, die dus het lichaam belasten met eigenlijk allemaal stoffen die er niet horen, dan moeten deze organen dus veel harder gaan werken en op een gegeven moment kunnen ze gewoon niet harder werken dan dat ze hebben gedaan en krijg je een overbelasting.

Dan heeft het lichaam wel een tweede linie, dus een tweede opvang systeem en daar vallen onder anderen anaalklieren, ogen en de huid onder en vaak aan deze drie zien we uiterlijk dat er dus in het lichaam van een hond iets niet goed is, dus dat er een overbelasting aanwezig is, dat bepaalde organen niet goed kunnen functioneren. Want als de organen harder moeten werken zien we dat in eerste instantie niet aan de buitenkant, dat zien we pas als de tweede linie afvalverwerkers aangezet worden.

Dat zijn de anaalklieren en wat we dan zien is dat de anaalklieren heel snel vol lopen. Meestal wordt er gezegd dat als het dier een goede stoelgang heeft met harde ontlasting dan worden die anaalklieren van zichzelf gelegeerd en is er niks aan de hand, maar op het moment dat er heel veel afvalstoffen in het lichaam aanwezig zijn en ze kunnen niet via de urine en via de ontlasting naar buiten, dan worden ze ook opgehoopt in anaalklieren. Anaalklieren zijn ook wel de afvoervaten van het lichaam en die paar keer stoelgang, 1 of 3 keer stoelgang op een dag die een dier dan heeft, kan er dan niet voor zorgen dat die anaalklieren voldoende gelegeerd worden. En je gaat dus zien dat die anaalklieren vol gaan lopen. Dus anaalklierproblemen of anaalklieren die snel vol lopen zijn aandachtspunten dat er in het lichaam iets niet op orde is.

Hetzelfde geldt voor ogen. Wat je ziet op het moment dat er dus een overbelasting van de uitscheidingsorganen aanwezig is, dan zie je dat ogen daarin mee gaan doen. Je ziet dat er veel meer prut gaat ontstaan, dat dieren traanogen kunnen krijgen. Dat zijn allemaal signalen dat er afvalstoffen het lichaam uit moeten en we kunnen dat niet via de urine en ontlasting voldoende eruit krijgen.

Een andere die heel belangrijk is, dat is de huid en de huid is ook wel ons grootste en laatste uitscheidingsorgaan. Dat geldt ook voor de mens maar zeker ook voor het dier. En op een moment dat er dus heel veel afvalstoffen in het lichaam zitten die niet goed via nieren, lever, longen, darmen het lichaam uit kunnen, dan zie je dat de huid mee gaat doen en wat je dan ziet is dat de huid vettig gaat worden, dat er schilfers kunnen ontstaan, ook dat er een bepaalde geur aan de huid gaat komen.

De laatste drie systemen, dus van de anaalklieren, ogen, huid dat zijn tekenen van vervuiling en overbelasting van het lichaam die we dus van buitenaf kunnen zien. En dit is ook een signaal zijn dat er iets niet in orde is. En op een moment dat dus die overbelasting van die uitscheidingsorganen ontstaat en afvalstoffen dus niet voldoende afgevoerd kunnen gaan worden, zie je dat er een ophoping van afvalstoffen ontstaat.

En de ophoping van afvalstoffen heeft een veel grotere invloed dan dat we eigenlijk denken, want de ophoping van afvalstoffen die heeft een invloed op wat we noemen het BBRS, oftewel het Basic Bioregulation System, het basis bio regulatie systeem.

Dit is een systeem, eigenlijk is het geen systeem, het is een weefsel, dat is een bindweefsel wat zich in en rond weefsels bevindt. Het zorgt er ook voor dat weefsels contact kunnen hebben met elkaar. Dat signalen worden overgegeven, want in dat bindweefsel vinden we bloedvaten, lymfevaten en zenuwvezels. Dat zijn allemaal onderdelen die er dus voor zorgen dat weefsels met elkaar kunnen communiceren. Maar het zorgt er dus ook voor, vooral via bloedvaten en via de lymfevaten dat er afvoer van afvalstoffen aanwezig is, dat de afvalstoffen uit hun cellen en uit de weefsels weggevoerd kunnen worden. Maar op het moment dat dus die uitscheidingsorganen ze niet goed kunnen verwijderen, kunnen afvoeren, zie je dat die afvalstoffen zich gaan ophopen in het BBRS.

En wat gebeurt er dan? Bij een teveel aan afvalstoffen zie je dat de communicatie tussen de cellen en in de weefsels minder is. Dat komt omdat bij

de zenuwen de prikkeloverdracht of de informatieoverdracht verhindert en verminderd is. Je ziet ook dat organen minder gaan functioneren. De cellen worden belemmerd. Dat komt enerzijds omdat ook de toevoer van voedingsstoffen verminderd wordt, maar ook dat de afvoer van afvalstoffen ook verminderd is, waardoor dus de cellen hun functie gewoon niet voldoende meer kunnen gaan overbrengen.

Wat je gaat zien, is dat ziekten zich gaan ontwikkelen van milde vorm naar een steeds ernstigere vorm, dus in het begin kan het zijn dat er wat ooguitvloeiing is of wat neusuitvloeiing of dat het dier een keer een virus infectie heeft. Vervolgens kun je zien dat er huidproblemen gaan ontstaan, zoals jeuk hotspots. Vervolgens kan dat zich gaan verergeren naar bijvoorbeeld een allergie, maar ook bijvoorbeeld artrose is een systeem dat eigenlijk ook gedeeltelijk ontstaat doordat het BBRs systeem niet goed kan functioneren en je ziet dat ziekte steeds ernstiger wordt en hoe ernstiger het wordt hoe moeilijker het is om een dier daarna weer gezond te gaan krijgen.

Die ophoping van afvalstoffen, die heeft dus invloed op onze organen of op de organen van een hond, maar die hebben ook invloed op onze weerstand. Factoren zoals niet passende voeding, chemische middelen en stress zorgen er dus voor dat uitscheidingsorganen overbelast kunnen raken en dat je een ophoping krijgt van afvalstoffen die de gezondheid van je dier kunnen schaden.

Naast dat ze dat doen kunnen ze ook zorgen voor een prikkeling van het immuunsysteem waardoor ook het immuunsysteem overbelast raakt. Hoe komt dat nu?

70 tot 80 procent van onze weerstand, dus eigenlijk van onze gezondheid of gezondheid van onze dieren, wordt gevormd in de darmen en de darmen bevatten darmflora die bestaat uit goede en slechte bacteriën. Deze goede en slechte bacteriën moeten in de juiste verhouding aanwezig zijn om een goede spijsvertering te hebben en om een goede weerstand, een goed immuunsysteem te kunnen ontwikkelen.

De goede bacteriën zorgen ervoor dat de juiste stoffen verteerd kunnen worden en dat die dus ook opgenomen kunnen worden en als bouwstoffen gebruikt worden voor weefsels, maar ook voor het immuunsysteem en dat slechte stoffen met de ontlasting het lichaam uitgewerkt worden en ze houden controle over de slechte bacteriën en over ook bijvoorbeeld schimmels, parasieten, zodat deze niet de overhand kunnen krijgen.

Hierdoor zorgen ze dus voor een gezond immuunsysteem. Ze trainen het immuunsysteem. Ze balanceren het immuunsysteem, maar ze zorgen ook nog voor gezonde hersenfunctie, dus ook de darmen zijn van belang voor het goed functioneren van je hersenen.

Door voeding en chemische middelen worden niet alleen de uitscheidingsorganen overbelast, maar worden ook de goede bacteriën in de darmen aangetast en raken ook darmwandcellen beschadigd. Zodra de goede bacteriën aangetast worden, niet meer goed kunnen functioneren in de darmen, zie je dat de slechte bacteriën de overhand krijgen.

Wat zie je dan?

Je ziet dan dat er ontstekingen kunnen gaan ontstaan. Je ziet ook de darmwandcellen beschadigd raken en doordat de darmwandcellen beschadigen zie je dat er bepaalde stoffen die normaal gesproken niet het lichaam in kunnen komen, omdat de darmwand cellen ze niet binnenlaten, op dat moment wel in de bloedbaan en in de onderliggende weefsels terecht kunnen komen. We noemen dit ook wel leaky gut, een lekkende darm. Deze lekkende darm zorgt voor een continue prikkeling en overreactie van het immuunsysteem waardoor het immuunsysteem uitgeput kan raken en een uitgeput immuunsysteem kan voor allerlei gezondheidsproblemen zorgen zoals een allergie, maar ook auto-immuunziektes en zelfs tot tumoren.

Als we kijken naar tekenen van een disbalans, hoe kun je nou vroegtijdig al zien dat er inderdaad met houw dier wat aan de hand is? Want wat we meestal zien is dat er pas actie ondernomen wordt als de hond een duidelijk gezondheidsprobleem heeft, maar die tekenen van disbalans en dus opkomende gezondheidsproblemen zijn al veel eerder te herkennen als je weet waar je op moet gaan letten.

Vroege tekenen van disbalans zijn wat ik al eerder aangaf, vieze ogen, vieze oren of ontstoken oren. Dit is al een teken dat als je hond daar geregeld last van heeft of daar gevoelig voor is dan houdt dat al in dat het lichaam en het immuunsysteem niet voldoende sterk is om bijvoorbeeld een bacterie of mijt, die zorgt voor die vieze of ontstoken oren, dat die aangepakt kan worden door het lichaam zelf.

De huid hebben we het al over gehad. Een vettige vacht is dus een teken dat het lichaam heel hard moet werken om de belastende stoffen uit het lichaam te krijgen, maar ook een schilferige vacht. Op het moment dat je ziet dat je

hond toch geregeld een schilferige vacht heeft of een doffe vacht heeft, dan zijn dat tekenen dat er dus inwendig al iets aan de hand is. Stinkende ontlasting, windjes die je goed kan ruiken, dat zijn ook tekenen, signalen die we vaak over het hoofd zien omdat we denken dat hoort erbij. Maar op het moment dat een dier gewoon goed gezond is en de goede voeding krijgt, zie je dat er geen stinkende ontlasting of vieze windjes aanwezig zijn. Overvulde anaalklieren hebben we het net ook al over gehad. Wat je ook vaak ziet in een vorm van sleetje rijden. Dat is één van de tekenen die je echt serieus moet nemen, omdat er toch iets is met de gezondheid van je dier. En ook hotspots, hotspots zijn eigenlijk lokale reacties op iets waar het dier mee in contact is geweest. Als dat iets eenmalig is dan hoef je je daar niet zorgen om te maken, want dat kan altijd gebeuren. Maar op het moment dat jij ziet dat jouw hond geregeld een hotspot ontwikkelt of als je ziet dat je hond na een bepaalde behandeling of het toedienen van bepaalde middelen of in aanraking zijn geweest met een bepaalde stof elke keer een hotspot ontwikkelt, dan is dat een teken dat het lichaam niet in balans is en dat je dier ook risico loopt om grotere problemen zoals bijvoorbeeld een allergie te gaan ontwikkelen.

Deze signalen worden vaak als normaal beschouwd, maar het zijn echte rode vlaggen dat er dus iets aan de hand is met de gezondheid van je dier. We gaan kijken van hoe wordt daar eigenlijk normaal gesproken mee omgegaan. Vanuit de reguliere geneeskunde worden al deze symptomen vaak als losstaande problemen benaderd. Het dier komt of met een oorontsteking of heeft vieze ogen, anaalklieren die elke keer weer vol lopen. Wat er dan vaak gedaan wordt, is er wordt antibiotica gegeven, voor een vette of stinkende vacht wordt er een shampoo gegeven, anaalklieren worden uitgedrukt om verlichting te geven, alleen dit lost het probleem vaak niet blijvend op. Het is dus symptoombestrijding, want de onderliggende oorzaak, een overbelast lichaam wordt niet aangepakt. Dus je zult elke keer het probleem terugkrijgen. En vaak zie je dat na zo'n behandeling het probleem sneller en vaak ook erger terugkomt. Want wat doen al deze middelen en ook bijvoorbeeld het uitdrukken van anaalklieren, dat zorgt alleen maar voor een grotere belasting van het lichaam, want de medicatie heeft allemaal stoffen in zich die het lichaam weer eruit moet krijgen. Maar waar we mee begonnen waren, was dat deze problemen vaak ontstaan doordat het lichaam al overbelast is met heel veel afvalstoffen die al afgevoerd moeten worden en we gaan dus door middel van de medicatie nog weer extra afvalstoffen toevoegen. En ook bij het uitknijpen van anaalklieren zien we dat hoe vaker dat gebeurt hoe geïrriteerder

die anaalklieren worden, hoe meer ze vol gaan lopen en hoe groter het probleem gaat worden.

Wat willen we dan eigenlijk wel?

We willen eigenlijk de balans in het lichaam terugbrengen en dat is ook wat de natuurgeneeskunde wil. We willen de oorzaak achterhalen van een probleem dus we willen weten van waar heeft het lichaam het moeilijk, waar hebben organen het moeilijk en hoe kunnen we ervoor zorgen dat we die gaan ondersteunen, zodat we het zelfgenezendvermogen van het lichaam kunnen gaan aanspreken en het lichaam zo sterk wordt dat hij zelf al deze problemen kan gaan oplossen.

Maar het zorgt er ook voor dat als je de oorzaak gaat achterhalen, dat je vanuit de basis de gezondheid van je hond steeds beter gaat maken, waardoor je hond ook meer tegen een stootje kan. Dus bijvoorbeeld minder gevoelig is voor virusinfecties, minder gevoelig is voor bacteriële infecties, minder aantrekkelijk is voor allerlei parasieten, waardoor je dus ook minder snel een gezondheidsprobleem gaat krijgen.

De natuurgeneeskundige algemene aanpak is eigenlijk zorgen voor een goede darmgezondheid, want de darmgezondheid is ook de basis van een goed immuunsysteem.

Daarnaast moet je ook zorgen dat je de stress gaat verminderen.

Je moet er ook voor gaan zorgen dat er dus minder afvalstoffen het lichaam in komen en ook het lichaam dan helpen op het moment dat het toch moet dat een dier inderdaad bijvoorbeeld gevaccineerd moet worden of behandeld moet worden, dat we de organen gaan helpen om die afvalstoffen goed het lichaam uit te krijgen.

Als je met deze factoren aan de slag gaat, dan zorg je er voor dat het lichaam gezond en sterk gaat worden en dat dus gezondheidsproblemen veel minder kans hebben om te gaan ontstaan.